

Arrest

nr. 348 634 van 11 juni 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat R. JESSEN
Rue Paul Devaux 2
4000 LIÈGE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 24 februari 2026 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 15 december 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 27 maart 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 6 mei 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken A. DE SMET.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN loco advocaat R. JESSEN.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoekster, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, is volgens haar verklaringen België binnengekomen op 28 september 2023 en heeft een verzoek om internationale bescherming ingediend op 19 oktober 2023.

1.2. Nadat een vragenlijst werd ingevuld en ondertekend, werd het dossier van verzoekster door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) op 26 oktober 2023 overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS). Bij het CGVS werd verzoekster gehoord op 11 maart 2025.

1.3. Op 15 december 2025 nam de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing tot "*niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)*". Deze beslissing, die de bestreden beslissing uitmaakt, werd op 13 februari 2026 aangetekend verzonden.

De bestreden beslissing luidt als volgt:

“A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u van Palestijnse afkomst en afkomstig uit Rafah (Gaza). In mei 2023 verliet u Gaza. Via Egypte reisde u naar Turkije. In Istanboel werd u opgewacht door meisjes uit Gaza die u eerder online had leren kennen. Samen maakten jullie de oversteek naar Griekenland. Bij een eerste poging om aan land te komen werden jullie geslagen door gemaskerde huurlingen en terug naar Turkije gedwongen. Drie weken later konden jullie Griekenland opnieuw bereiken. U diende er op 13 juni 2023 op Kos een verzoek om internationale bescherming (VIB) in. U verbleef in het opvangcentrum van Kos. Er werd u een voogd toegewezen. Op 3 augustus 2023, twaalf dagen voor uw achttiende verjaardag, kreeg u van de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus. In het opvangcentrum ontving u een ausweis (tijdelijke verblijfstitel). U reisde met de ferry naar Athene en vervolgens met de trein naar Thessaloniki waar de overige meisjes reeds eerder naartoe gegaan waren. In Thessaloniki verbleef u in een woning met de andere Palestijnse meisjes. U verkreeg in Thessaloniki uw verblijfstitel en Grieks paspoort. Tijdens uw verblijf in Griekenland huwde u via de Palestijnse Missie van België met A.(...) A.(...) S.(...) K.(...) (OV xxxx), die u online had leren kennen en die hier de vluchtelingenstatus heeft. Op 28 september 2023 nam u een vlucht naar België. Op 19 oktober 2023 diende u hier een verzoek om internationale bescherming in. Op 3 juli 2024 werd uw zoon A.(...) K.(...) in België geboren.

Bij een terugkeer naar Griekenland vreest u dat u opnieuw geslagen zal worden en geen steun zal hebben.

Ter staving van uw verzoek legde u volgende documenten in kopie neer: uw Palestijns paspoort geldig van 8 februari 2023 tot 7 februari 2028; uw Palestijnse identiteitskaart uitgereikt op 25 april 2022; uw geboorteakte; een UNRWA family record d.d. 21 juni 2021; uw Palestijnse huwelijksakte inclusief gelegaliseerde vertaling naar het Nederlands; de Belgische verblijfskaart van uw echtgenoot; de geboorteakte van uw zoon; een attest van gezinssamenstelling van de stad Antwerpen d.d. 18 februari 2025; een aanvraag tot erkenning van uw kind als vluchteling via zijn vader d.d. 4 maart 2025 en een Belgische huurovereenkomst.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het CGVS evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. Bijgevolg werden aan u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn [Information Request Reply Hellenic Republic d.d. 20/2/2024], blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigen van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat

die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: **Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland**, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf>; **Country Report: Greece. Update 2023**, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf **Country Report : Greece. Update 2024** », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op [https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA GR_2024-update.pdf](https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf)); **Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland** gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; **Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; **Recognised Refugees 2025**.

Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; **Communication on the status of migration management in mainland Greece** gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (**COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior**, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op <https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior>). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u **onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan**.

Uit de gegevens in uw dossier en uit uw verklaringen blijkt dat u in Griekenland een verblijfstitel (ADET) die geldig is tot 2 augustus 2026, een Grieks paspoort geldig tot 28 augustus 2028 kreeg (Information Request Reply Hellenic Republic d.d. 20/02/2024 & CGVS, p. 13-14). Daar waar u verklaarde dat u uw ADET en Grieks paspoort heeft weggegooid (CGVS, p. 11 en p. 14), dat u niet wist of u al dan niet een fiscaal registratienummer (AFM) had gekregen (CGVS, p. 20) en niet wist wat een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) was (CGVS, p. 20), dient er te worden opgemerkt dat, mede gezien onderstaande informatie, uit niets blijkt dat u deze documenten niet zou kunnen vernieuwen of aanvragen in Griekenland.

1. ADET

Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een **Griekse verblijfsvergunning (ADET)**, die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden

geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat **het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen** in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaat-generaal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissaris-generaal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij “reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.” Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. **In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (“GEAS”) moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (“Handvest”) en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (“EVRM”).**

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze **niet** aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, **systematisch** zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt **evenmin** dat het voor een dergelijke persoon **onmogelijk** zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat **verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt** om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,... waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen **eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat**, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie “buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om.”

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport “the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email”

(vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort

Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535>). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)

De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

4. AMKA nummer (sociale zekerheid)

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen

genieten, moeten begunstigten dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van “een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. **Sinds 1 april 2024** wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het **bewijs van verblijf** kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigten om een **arbeidsovereenkomst** of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigten zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigten van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (<https://www.amka.gr/faq.html>) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map ‘landeninformatie’). Hierin wordt verduidelijkt dat een **arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de A.M.K.A. te activeren**, maar het A.M.K.A.-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigten van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANIplatform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigten zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines **for free** from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29

april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigten van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare> ; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. **Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/begunstigten moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigten bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.** Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigten van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.

Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

In dit verband dient er vooreerst te worden opgemerkt dat uw algemene geloofwaardigheid ondermijnd wordt door uw verklaringen over uw documenten. Zo verklaarde u bij de DVZ initieel dat u **met valse Griekse documenten vanuit Griekenland naar België reisde**, dat u deze documenten bij een smokkelaar achterliet en dat u in Griekenland, na uw verzoek om internationale bescherming aldaar, geen documenten had gekregen. Pas wanneer er bij de DVZ werd doorgevraagd of uw wel zeker was dat u in Griekenland geen documenten kreeg, verklaarde u dat u in Griekenland 'een kaart' had gekregen waarmee u naar België reisde (DVZ-vragenlijst; vragen 3 en 33). Voorts verklaarde u tijdens uw persoonlijk onderhoud, gevraagd met welke documenten u vanuit Griekenland naar België reisde, initieel dat u enkel **met een kaart, zijnde uw Griekse verblijfstitel**, naar België reisde (CGVS, p. 11). Ermee geconfronteerd dat het CGVS over informatie beschikt waaruit blijkt dat u in Griekenland ook een Grieks paspoort werd uitgereikt (Information Request Reply Hellenic Republic d.d. 20/2/2024), verklaarde u eerst dat u hiervan niets wist om nadien te verklaren **dat u wel een Grieks paspoort had gekregen** maar dat u eerder tijdens het persoonlijk onderhoud niet doorhad dat wanneer de protection officer naar uw documenten vroeg, er ook uw paspoort bedoeld werd (CGVS, p. 13). Echter, dat u wanneer er naar documenten gevraagd werd niet zou doorgehad hebben dat een paspoort ook als een document wordt beschouwd, houdt in alle redelijkheid geen steek. Wat betreft een **fiscaal registratienummer (AFM)** verklaarde u bij de DVZ dat u hierover in Griekenland niet beschikte (Bijkomende vragen M-status Griekenland d.d. 24/10/2023). Tijdens uw persoonlijk onderhoud verklaarde u echter, gevraagd of u over een fiscaal registratienummer (AFM) beschikte, initieel dat u dergelijk document niet kende (CGVS, p. 12). Later tijdens uw persoonlijk onderhoud verklaarde u plotseling dat u dacht dat u **wel een fiscaal registratienummer had** gekregen maar dat u niets wist waarvoor dit diende (CGVS, p. 14). Over uw **Palestijnse paspoort** legde u evenmin coherente verklaringen af. Zo verklaarde u bij de DVZ dat u **dit in Griekenland was verloren** (DVZ-vragenlijst; vragen 25 en 27). Tijdens uw persoonlijk onderhoud verklaarde u echter dat uw **Palestijnse paspoort in België lag** en legde u na uw persoonlijk onderhoud nog kopieën uit dit paspoort (document 1) neer (CGVS, p. 11-12). Tevens legde u over uw vertrek naar België en de periode dat u in Griekenland heeft verbleven tegenstrijdige verklaringen af. Zo verklaarde u bij de DVZ dat u nadat u het opvangcentrum van Kos had verlaten nog **enkele dagen tot een week in Thessaloniki** verbleef en u één dag voordat u in België een verzoek om internationale bescherming indiende, naar België was gereisd (DVZ-vragenlijst; vraag 33). Tijdens uw persoonlijke onderhoud verklaarde u echter dat u **een maand in Thessaloniki had verbleven** en dat u op 28 september 2023 vanuit Griekenland naar België reisde (CGVS, p. 10). Ermee geconfronteerd dat dit drie weken voor uw verzoek in België, dat u op 19 oktober 2023 hier indiende, was, reageerde u niet. Hierop gevraagd waarom u drie weken wachtte om hier in België een verzoek in te dienen verklaarde u dat u dit deed omdat u pas getrouwd was (CGVS, p. 10-11).

Voorts kan er aan uw verklaringen bij de DVZ, namelijk dat toen u **in de periode dat u met enkel vriendinnen samenwoonde** u soms boodschappen ging doen waarbij **jullie telkens werden uitgelachen en gepest en de politie jullie om de twee dagen kwamen controleren omdat mensen hen gebeld hadden** (CGVS-vragenlijst; vraag 3.5), niet het minste geloof worden gehecht. Zo repte u vooreerst tijdens uw persoonlijk onderhoud met geen woord over deze feiten. Meer nog, u, die enkel in Thessaloniki samen met de andere meisjes heeft verbleven (CGVS, p. 8 en p. 15), verklaarde er, **gevraagd of u in Thessaloniki ooit problemen heeft gekend, dat dit niet het geval was** omdat u er enkel buitenkwam om boodschappen te doen (CGVS, p. 19). Daar waar u verklaarde dat u bij uw aankomst in Griekenland door ongeveer acht gemaskerde mannen gearresteerd werd, u door hen met een ketting in uw gezicht werd geslagen terwijl uw handen geboid waren (CGVS, p. 16), zij u hierop achterlieten waarna de kustwacht u terug naar Turkije stuurde en waardoor u pas drie weken later Griekenland opnieuw kon bereiken (CGVS, p. 16-17), is het voorts weinig aannemelijk dat wanneer u de dergelijke zwaarwichtige feiten aan een assistent en uw voogd in het opvangcentrum voor minderjarigen waar u verbleef, vertelde, zij louter verbaasd reageerden en u enkel naar een dokter zouden hebben doorverwezen (CGVS, p. 7, p. 13 en p. 17-19). Hoe dan ook moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn. Daarenboven heeft u de feiten nooit kenbaar gemaakt bij de Griekse autoriteiten (CGVS, p. 17-18). Uw verklaringen hiervoor, namelijk dat u nooit ergens politie zag en u in een gesloten centrum verbleef (CGVS, p. 18), is, mede gezien u het centrum verliet en alleen naar Thessaloniki reisde (CGVS, p. 8), niet afdoende om uw nalaten ter zake te rechtvaardigen. Indien de (hogere) autoriteiten niet op de hoogte worden gebracht van de feiten, kunnen zij hiertegen vanzelfsprekend niet optreden. Bovenstaande vaststellingen nopen ertoe te besluiten dat niets erop wijst dat u in Griekenland onvoldoende beroep kon doen, of hij een terugkeer naar Griekenland zou kunnen doen op de hulp van en/of bescherming door de in Griekenland aanwezige lokale en/of hogere autoriteiten.

Verder maakte u niet aannemelijk dat u in Griekenland geen toegang had tot de aldaar voor handen zijnde medische hulpverlening. Zo verklaarde u bij de DVZ dat u in Griekenland omwille van de slagen die u er gekregen had nood had aan pijnmedicatie maar dat men u toen u om medicijnen vroeg vertelde dat u tegen de pijn water moest drinken, men u gewoon wegstuurde, **u nooit hulp kreeg** en dat men u steeds beloofde **dat u een dokter zou zien maar dat dit nooit gebeurde** (CGVS-vragenlijst; vraag 3.5 & Bijkomende Vragen M-status Griekenland d.d. 24 oktober 2023). Tijdens uw persoonlijk onderhoud verklaarde u echter dat u in het opvangcentrum wel **tien keren een dokter zag** en u er pijnstillers zoals **Paracetamol en Ibuprofen kreeg** (CGVS, p. 17-18). Uit uw verklaringen dat u niet tevreden was over de pijnstillers die u van de dokter kreeg, kan er, mede gezien u in Griekenland nooit stappen ondernam om naar een andere dokter te gaan (CGVS, p. 18), allesbehalve worden geconcludeerd dat u in Griekenland verstoken bleef van medische zorgen.

Voorts blijkt uit uw verklaringen dat u wel degelijk kon rekenen op steun van de Griekse autoriteiten. Zo werd u in een opvangcentrum voor minderjarigen ondergebracht (CGVS, p. 8) en werd er u een voogd toegewezen die u twee of drie keer per week zag (CGVS, p. 19). Uw verklaring dat er in Griekenland geen zorg is voor moeder of kind (CGVS, p. 16), is slechts een blote bewering. Immers, ten tijde van uw verblijf in Griekenland was u (nog) ongehuwd en kinderloos, waardoor er niet kan ingezien worden op welke ervaring u deze zienswijze baseert.

Bovendien blijkt dat u een ondernemende en zelfredzame vrouw bent die (al dan niet met de hulp van derden) financiële mogelijkheden had. Zo financierde u maakte u zowel voor als sinds de toekenning van uw internationale beschermingsstatus in Griekenland meerdere reisbewegingen. U reisde hierbij alleen vanuit Rafah via Cairo/Egypte met een vlucht naar Turkije. Eens in Turkije aangekomen ontmoette u in Istanbul meisjes die u reeds in Gaza online had leren kennen en waarmee u nadien in een hotel in Izmir verbleef (CGVS, p. 6, p. 14 en p. 20). Nadat u in Griekenland de vluchtelingenstatus verkreeg reisde u alleen vanuit Kos met een schip naar Athene om vandaaruit de trein naar Thessaloniki te nemen (CGVS, p. 8-9, p. 20). U wist immers dat u uw Grieks paspoort daar kon ophalen door online een lijst te consulteren (CGVS, p. 14). In Thessaloniki verbleef u samen met de meisjes die u in Gaza online had leren kennen in een jeugdhuis (CGVS, p. 9 en p. 14). Na het vertrek van uw huisgenoten verbleef u, nog steeds volgens uw verklaringen tijdens uw persoonlijk onderhoud, nog meer dan een week alleen in Thessaloniki. U ging er zelf naar de winkel en kookte er voor u zelf (CGVS, p. 19-20). Nadat u uw Griekse verblijfstitel en Grieks paspoort in Thessaloniki had opgehaald (CGVS, p. 13-14), nam u alleen een vlucht naar België (CGVS, p. 11). Gezien bovenstaande vaststellingen maakte u niet aannemelijk dat u niet voldoende zelfredzaamheid aan de dag zou kunnen leggen om moeilijkheden die gepaard gaan met een integratie in de Griekse samenleving het hoofd te bieden als persoon die er internationale bescherming geniet. Bovendien blijkt uit uw verklaringen dat Griekenland niet uw eindbestemming was. Zo verklaarde u dat u nooit van plan was om in Griekenland te blijven omdat u naar uw echtgenoot in België -met wie u volgens uw huwelijksakte op 19 september 2023

(document 5), en toen u nog in Griekenland was, huwde (CGVS, p. 22) en die u pas in België voor het eerst in uw leven zag (CGVS, p. 22)-, wou reizen (CGVS-vragenlijst; vraag 3.5 & CGVS, p. 6-7). In dit verband kan er nog op gewezen worden dat u verklaarde dat u zich in Griekenland nooit informeerde over uw rechten als vluchteling (CGVS, p. 8) en dat u er -desondanks er in Thessaloniki alleen al tal van interimkantoren alsook diverse organisaties zijn die begunstigden van internationale bescherming helpen bij hun zoektocht naar werk en/of het aanleren van de taal zijn en men zich in Griekenland als werkzoekende kan inschrijven bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening van het ministerie van arbeid (DYPA) (zie administratief dossier)-nooit naar werk heeft gezocht (CGVS, p. 10). Uit dergelijke verklaringen kan geenszins een wil en intentie om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen worden afgeleid.

U toont niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoonde. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).

Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou brengen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).

U maakt niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

Daar waar u op de DVZ enerzijds verklaarde dat u constant hoofd- en maagpijn heeft, u soms pijn aan uw en armen en benen heeft en u hiervoor naar een dokter gaat (Bijkomende vragen M-status Griekenland d.d. 24/10/2023) verklaarde u er anderzijds dat u geen gezondheidsproblemen heeft (DVZ-vragenlijst; vraag 29). Voorts legde u geen medisch attest neer waaruit enig medisch probleem zou kunnen blijken. Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Verder heet het loutere feit dat u gehuwd bent met Aref Sulaiman Kaware (OV 9.439.503), een begunstigde van internationale bescherming in België, géenszins automatisch tot gevolg dat de bevoegde Belgische instanties ertoe gehouden zijn om u een internationale beschermingsstatus te verlenen. Elk verzoek om internationale bescherming dient integendeel op individuele basis te worden beoordeeld, waarbij rekening

wordt gehouden met de persoon van de verzoeker evenals de specifieke gegevens eigen aan het dossier op het ogenblik van de beslissing aangaande het verzoek om internationale bescherming, in het bijzonder het gegeven dat uw verzoek als niet-ontvankelijk kan worden verklaard omdat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, en u niet op concrete en individuele wijze hebt aangetoond dat deze bescherming niet effectief zou zijn. Noch de Conventie van Genève, noch de Europese regelgeving, noch de Belgische wetgeving verplichten de Belgische asielinstanties om op hun beurt een internationale beschermingsstatus toe te kennen aan een familielid van een begunstigde van internationale bescherming louter op basis van zijn familieband met deze persoon. Het staat u vrij gebruik te maken van de geëigende procedures die mogelijk kunnen leiden tot een verblijfsrecht in België op basis van uw familiale situatie.

Voorts, hoewel u aan het initiatief ligt van deze asielprocedure en uw kind Aref Kaware (O.V. 9.801.649) op uw bijlage 26 genoteerd staat, bent u de enige ontvanger van deze beslissing. Ik stel namelijk vast dat het CGVS geen aanwijzingen heeft dat uw kind Aref Kaware (O.V. 9.801.649) over dezelfde beschermingsstatus als u zou beschikken in Griekenland. Bijgevolg wordt het dossier van uw kind afzonderlijk van uw dossier ten gronde onderzocht ten opzichte van zijn land van herkomst of, in geval uw kind staatloos is: ten opzichte van zijn land van gewoonlijk verblijf. Uw kind bevindt zich aldus in een andere juridische situatie dan u. In hoofde van uw kind zal dan ook een afzonderlijke beslissing worden genomen door de Commissaris-generaal.

De documenten die u in het kader van uw verzoek neerlegde kunnen de voorgaande vaststellingen niet wijzigen. Aan uw identiteit, uw afkomst, dat u gehuwd bent, uw gezinssamenstelling, dat u bij UNRWA geregistreerd bent en in België een woning huurt, wordt in deze beslissing immers niet getwijfeld.

Gelet op het geheel van bovenstaande, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza.”

2. Over de rechtspleging

De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen en was er niet vertegenwoordigd.

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

3. Over de gegrondheid van het beroep

3.1. Verzoekschrift

In een enig middel voert verzoekster de schending aan van artikel 1 A van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Europese Handvest), van de artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 57/6 en 62 van de Vreemdelingenwet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke

motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de wet van 29 juli 1991), van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en samenwerkingsplicht.

Verzoekster geeft aan niet akkoord te gaan met de weigeringsmotieven in de bestreden beslissing en tracht deze te weerleggen. Ze verwijst naar landeninformatie over Griekenland.

3.2. Stukken

3.2.1. Verzoekster voegt volgend documenten bij het verzoekschrift: Bemerkingen Griekse organisaties t.a.v. de COI-Focus van 25 juli 2025 (stuk 3).

3.2.2. Op 28 april 2026 dient de commissaris-generaal, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota in, waarin zij verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- COI Focus “*GRECE. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail*” van 13 februari 2026;
- COI Focus “*GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA*” van 31 maart 2026;
- AIDA/ECRE “*Country Report : Greece. Update 2024*”, van september 2025;
- Cedoca “*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*” van 17 september 2025;
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16 april 2025, Bundesverwaltungsgericht, en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16 april 2025;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing – 2BvR 1425/24 van 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025.

3.2.3. Op 5 mei 2026 dient verzoekster een aanvullende nota in met daarbij volgende stukken:

- een afsprakenlijst van 27 april 2026 waaruit blijkt dat verzoekster verschillende afspraken heeft in het kader van haar zwangerschap (stuk 1);
- kopie van de Belgische verblijfskaart van haar echtgenoot (stuk 2);
- attest van gezinssamenstelling van 18 februari 2026 (stuk 3);
- deelcertificaat Nederlands van 30 maart 2026 (stuk 4).

3.2.4. Ter zitting van 6 mei 2026 legt verzoekster nog een aanvullende nota neer met volgende bijlage: verslag van de RSA van 27 april 2026 “*Acces of beneficiaries of international protection to documents end socio-economic rights*”.

3.3. Beoordeling

3.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop.

3.3.2. Motieven van de bestreden beslissing

3.3.2.1. In de bestreden beslissing wordt verzoeksters verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet omdat:

- (i) uit de elementen die voorhanden zijn, blijkt dat zij reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland;
- (ii) verzoekster weerlegt het vermoeden niet dat haar grondrechten worden gerespecteerd in de EU-lidstaat die haar internationale bescherming heeft toegekend:
 - (a) verzoeksters algemene geloofwaardigheid wordt ondermijnd door haar verklaringen over haar documenten, door haar tegenstrijdige verklaringen over haar vertrek naar België en de periode dat ze in Griekenland heeft verbleven, door haar ongeloofwaardige verklaringen over het lastig gevallen worden door de politie in Thessaloniki en de door haar geschetste aankomst in Griekenland;
 - (b) mochten de verklaringen over haar behandeling bij aankomst in Griekenland al geloofwaardig zijn, dan moet hoe dan ook worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren binnen een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context; deze situatie is niet zonder meer representatief en verzoekster heeft hier nooit melding van gemaakt;

(b) verzoekster maakte niet aannemelijk dat ze in Griekenland geen toegang had tot de aldaar voorhanden zijnde medische hulpverlening;

(c) uit haar verklaringen blijkt dat ze wel degelijk kon rekenen op steun van de Griekse autoriteiten: ze werd in een opvangcentrum voor minderjarigen ondergebracht, er werd haar een voogd toegewezen;

(d) verzoekster is een ondernemende en zelfredzame vrouw met financiële mogelijkheden, ze maakte meerdere reisbewegingen, ze wist hoe ze haar documenten kon ophalen, ze verbleef eerst in groep en dan alleen in een jeugdhuis in Thessaloniki, ze kookte voor zichzelf, ze nam alleen een vlucht naar België; ze verklaarde nooit van plan te zijn in Griekenland te blijven omdat ze naar haar echtgenoot in België wilde reizen; verzoekster heeft nooit naar werk gezocht; uit haar verklaringen kan geen wil en intentie worden afgeleid om in Griekenland een duurzaam leven en toekomst uit te bouwen;

(e) ze toont niet op afdoende wijze aan dat ze niet in de mogelijkheid zou zijn geweest om tewerkstelling of huisvesting te verkrijgen in Griekenland;

(f) behalve bepaalde pijnen heeft verzoekster geen gezondheidsproblemen, ze legde geen medische attesten neer; verzoekster beroept zich niet op een bijzondere kwetsbaarheid;

(iii) het loutere feit dat verzoekster gehuwd is met een begunstigde van internationale bescherming in België, heeft niet automatisch tot gevolg dat haar een internationale beschermingsstatus moet worden verleend; het staat verzoekster vrij om gebruik te maken van de geëigende procedures die mogelijk kunnen leiden tot een verblijfsrecht in België op basis van haar familiale situatie;

(iv) het dossier van verzoeksters in België geboren kind wordt afzonderlijk onderzocht omdat het kind zich in een andere juridische situatie bevindt: er zal een afzonderlijke beslissing worden genomen;

(v) de neergelegde documenten kunnen het bovenstaande niet wijzigen;

Al deze motieven worden op omstandige wijze toegelicht in de bestreden beslissing.

3.3.2.2. De Raad stelt derhalve vast dat de motieven van de bestreden beslissing op eenvoudige wijze in die beslissing kunnen worden gelezen zodat verzoekster er kennis van heeft kunnen nemen en heeft kunnen nagaan of het zin heeft de bestreden beslissing aan te vechten met de beroepsmogelijkheden waarover zij in rechte beschikt. Daarmee is aan de voornaamste doelstelling van de formele motiveringsplicht, zoals voorgeschreven in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, voldaan. Verzoekster maakt niet duidelijk op welk punt deze formele motivering haar niet in staat zou stellen te begrijpen op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de bestreden beslissing is genomen derwijze dat niet voldaan zou zijn aan het hiervoor uiteengezette doel van de formele motiveringsplicht.

3.3.3. Bijzondere procedurele noden

In de bestreden beslissing wordt in dit verband het volgende uiteengezet:

“Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het CGVS evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. Bijgevolg werden aan u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.”

Verzoekster uit geen kritiek op deze motieven. Er kan worden aangenomen dat de rechten van verzoekster in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd werden, evenals dat verzoekster heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen.

3.3.4. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a) van de Procedurerichtlijn.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoekster internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij verkreeg er de vluchtelingenstatus op 3 augustus 2023 en werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig is tot 2 augustus 2026 (administratief dossier, map met landeninformatie “Vraag derde landen: antwoord Griekse ministerie asiel en migratie”). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland” d.d. september 2024, p. 13; “Country Report: Greece. Update 2024”, van september 2025, p. 235) en met het gegeven dat verzoekster in Griekenland op 3 augustus 2023 de vluchtelingenstatus heeft verworven.

In het verzoekschrift stelt verzoekster dat zij niet meer in Griekenland verblijft en dat daarom de verkregen bescherming kan worden ingetrokken of beëindigd door de Griekse autoriteiten en in de bestreden beslissing geen informatie wordt weergegeven over het actueel karakter van het statuut van verzoekster in Griekenland en het verblijfsrecht waarover zij zou (kunnen) beschikken.

Uit haar verblijfsvergunning (ADET) blijkt duidelijk dat verzoekster over de vluchtelingenstatus beschikt in Griekenland. Verzoeksters stelling dat haar beschermingsstatus niet actueel is, betreft een louter blote bewering. Zij brengt niet het minste verifieerbaar gegeven aan om concreet te staven dat de daartoe bevoegde Griekse instanties haar vluchtelingenstatuut werkelijk zouden hebben ingetrokken/opgeheven. In dit verband moet worden benadrukt dat de bewijslast bij verzoekster berust om de actualiteit en/of effectiviteit van de reeds verleende internationale bescherming in een andere EU-lidstaat, die vermoed worden, op concrete wijze te weerleggen. Overeenkomstig artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herziening)), dat de modaliteiten van de verblijfsvergunningen die verband houden met een internationale beschermingsstatus regelt op het ogenblik dat deze aan verzoekster werd afgeleverd, zijn de verblijfsvergunningen in wezen beperkt in de tijd en hernieuwbaar. Dit is echter in beginsel niet het geval voor de toegekende internationale beschermingsstatus die ten volle blijft gelden zolang het nodig is, de persoon die de status geniet, te beschermen. Deze status kan slechts ophouden, worden herroepen of ingetrokken in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Deze status kan ook maar worden beëindigd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden, net zoals de hernieuwing ervan slechts kan worden geweigerd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Verzoekster toont echter op geen enkele manier aan dat de aan haar verleende internationale beschermingsstatus werkelijk niet langer geldig zou zijn, zij onderbouwt haar beweringen in deze geenszins. Er is met andere woorden geen enkele aanwijzing voorhanden dat verzoekster in Griekenland niet langer internationale bescherming zou genieten.

Verzoekster beschikt over een Griekse verblijfsvergunning (administratief dossier, map DVZ, bijkomende vragen M-status Griekenland van 20 februari 2024).

Ongeacht het voorgaande, benadrukt de Raad dat het mogelijk is een duplicaat te krijgen als de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) verloren zou zijn. In de aanvullende nota d.d. 27 april 2026 van verweerder wordt hierover het volgende vermeld:

“Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigten met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights).”

3.3.5. Bijgevolg wordt in casu vermoed dat verzoekster geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoeksters beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in het vroegere artikel 33, lid 2, a) van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de Asielprocedurerichtlijn).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke

keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

3.3.6. Verzoekster betoogt dat zij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

3.3.6.1. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of

statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL Recognised Refugees 2025. *Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 23, vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening zoals vermeld in de COI Focus, *Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag*

feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland van september 2024 worden ook de termen “intentieverklaring van een werkgever” en “werkgeversverklaring” gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2024, september 2025, p. 202, 266-267; vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening zoals vermeld in de COI Focus, *Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (“Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; “Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport “Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het

belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (Kéntro Ensomátosis Metanastón, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apaschólisis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, NGO's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32; p. 29-33; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 257-261).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gast samenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *"Feitenonderzoek"* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

De COI Focus, *Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. Deze COI Focus stelt dat uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar verzoekster in haar aanvullende nota van 5 mei 2025 kritiek uit op een nota van het CGVS van 16 januari 2026 over de AMKA en in dit verband de schending aanvoert van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS, dient te worden vastgesteld dat deze nota niet werd toegevoegd in huidig dossier. Volledigheidshalve wordt inzake de COI Focus Grèce *"Activation de l'AMKA et accès au marché de travail"* van 13 februari 2026, waarin naar dezelfde e-mailcorrespondentie wordt verwezen, het volgende gesteld.

In zoverre verzoeksters kritiek in haar aanvullende nota zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het CGVS, dient te worden opgemerkt dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus Grèce *"Activation de l'AMKA et accès au marché de travail"* van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de aanvullende nota van de commissaris-generaal van 27 april 2026, blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de Reception and Identification Service van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de Governor of Asylum Service (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via email zijn antwoorden overmaakte.

Verzoeksters kritiek in haar aanvullende nota van 5 mei 2026 dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in deze COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging kan in deze zaak evenmin zijn geschonden. Uit het bovenstaande blijkt immers dat verzoekster over voldoende elementen beschikte om, indien nodig, met volledige kennis van zaken de door de verwerende partij overgelegde informatie met betrekking tot AMKA te betwisten.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistiek. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken” (“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).*

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten.

Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale

Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigten van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigten van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze de facto uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie van de Europese Unie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265; zie informatie over inbreukprocedure via de consulteerbare weblinks in de bestreden beslissing).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen

wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *“personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat”* ((vrije vertaling, COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *“ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe”*).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) *Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)”* (vrije vertaling, COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *“ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du*

statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011").

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een 'attestation of application status' wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (postponement of removal), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (return decision) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigten van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus, *Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026) Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; COI Focus *Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA* van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPE), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, waarvan melding gemaakt in de COI Focus, *Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA* van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece*. Update 2024, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële

afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een *“certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus”* of een *“certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming”* verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees*

2025. *Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

3.3.6.2. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

3.3.6.3. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, “*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel “*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling*” (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land a priori een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart

2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoekster toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

3.3.7. Wat haar individuele situatie betreft, wordt onderzocht of verzoekster over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen om haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status in Griekenland en of zij lijdt aan een medische aandoening die belangrijke gevolgen zouden hebben voor haar zelfstandig functioneren.

Tijdens de administratieve procedure maakte verzoekster geen gewag van medische problemen, behalve bepaalde pijnen.

In haar aanvullende nota van 5 mei 2026 legt verzoekster stukken voor waaruit blijkt dat ze zwanger is en hiervoor momenteel afspraken gepland heeft staan tot 24 juli 2026. Verzoekster heeft ook een kind van bijna twee jaar, over wie in de bestreden beslissing wordt gesteld dat er een afzonderlijke beslissing zal volgen. Op het ogenblik van het sluiten van de debatten in huidige zaak was de juridische status van dit kind nog niet gekend. Ter zitting deelt verzoekster inzake haar huidige zwangerschap mee dat de voorziene bevallingsdatum 30 juli 2026 is. Verzoeksters echtgenoot heeft een verblijfsrecht in België.

De Raad neemt aan dat het niet uitgesloten is dat verzoeksters zwangerschap van momenteel meer dan zeven maanden een impact kan hebben op haar dagdagelijks functioneren. Na de geboorte van dit kind is het niet uitgesloten dat de aanwezigheid van een baby eveneens een invloed heeft op haar dagdagelijks functioneren. Verzoeksters ADET vervalt op 3 augustus 2026, zodat zij bij een terugkeer naar Griekenland onmiddellijk stappen zou moeten zetten voor de verlenging ervan. Het lijkt dat niet zonder meer kan worden aangenomen dat verzoekster bij een terugkeer naar Griekenland onmiddellijk in staat zal zijn om in haar levensonderhoud en/of in dat van haar pasgeboren baby te voorzien. Zelfs al heeft verzoekster een netwerk in België, kan in de huidige stand van het geding niet worden uitgesloten dat er elementen aanwezig zijn die verzoeksters zelfredzaamheid en kwetsbaarheid (al dan niet tijdelijk) sterk beïnvloeden.

De huidige zwangerschap van meer dan zeven maanden van verzoekster kan in combinatie met verzoeksters persoonlijke situatie dan ook duiden op het bestaan van een bijzondere kwetsbaarheid in haar hoofd.

Gelet op de moeilijke situatie voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, gezien het huidige kwetsbaar profiel van verzoekster en gezien de aanwezigheid van een minderjarig kind van wie de juridische status nog niet duidelijk is, acht de Raad een nader en gedegen onderzoek van verzoeksters situatie als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland aangewezen.

3.3.8. Op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier kan de Raad, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere

onderzoeksbevoegdheid, in deze stand van zaken het verzoek om internationale bescherming niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Het ontbreekt de Raad aan essentiële elementen om te komen tot de bevestiging of hervorming van de bestreden beslissing zonder dat wordt overgegaan tot bijkomende onderzoeksmaatregelen.

3.3.9. Bijgevolg dient de bestreden beslissing overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet te worden vernietigd

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 15 december 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op elf juni tweeduizend zesentwintig door:

A. DE SMET,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERHEYDEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
--------------	----------------

K. VERHEYDEN

A. DE SMET